

enten, som jeg før sagde, maa opgive at blive selvstændige Jordbrugere eller sælge deres Hus og købe en Parcel og opføre nye Bygninger derpaa.

Der er et andet Punkt, som jeg ogsaa gerne vil henstille til Overvejelse. Det gælder Vejforholdene. Ved Lovens Administration har Statens Jordlovsudvalg i de allerfleste Tilfælde set sig i Stand til at klare de Vanskeligheder, der melder sig ved de Vejanlæg, som tit er nødvendige, naar en Præstegaard skal udstykkes, for at Udstykningsplanen kan blive rimelig. I saadanne Tilfælde gaar man frem paa den Maade, at man søger ved Magelæg og ved Imødekommen overfor de Lodsejere, hos hvem man skal have Vejen, at ordne Sagen saaledes, at Statens Udgifter bliver saa smaa som muligt. Jeg vil i denne Forbindelse gøre det høje Ting opmærksom paa, at den Bestemmelse i Loven, der siger, at Udgifterne ved Vejanlæg paahviler Statskassen, har vi administreret paa den Maade, at vi har søgt at skaffe gode Vejforbindelser til Parcellerne, men har altid overladt Vejens Istandsættelse til Parcelisterne ud fra den Betragtning, at hvis man paa Statskassens Regning skulde foretage Grundforbedringer af Vejene, inden Nybygningerne begyndte, vilde det i mange Tilfælde være spildt Arbejde, idet disse Grundforbedringer vilde blive illusoriske ved den stærke Brug i det første Aar, og dernæst ud fra den Betragtning, at Anlæg eller Istandsættelse af en privat Vej ikke vil være mere byrdefuld for disse Nybyggere end for enhver anden, der har privat Vej til sin Ejendom. I de allerfleste Tilfælde har, som nævnt, Jordlovsudvalget omkring i Landet kunnet skaffe gode Vejforbindelser til Parcellerne, men vi staar overfor et enkelt Tilfælde, hvor det viser sig nødvendigt at faa en Ekspropriationsret. Det drejer sig om en Præstegaardovre i Jylland, og det er det eneste Tilfælde, hvor vi ikke ved mindelig Overenskomst har kunnet skaffe en god og fornuftig Vejforbindelse. Forholdet er dette, at der er to Lodsejere, som har Jord liggende saadan, at vi skal ind over enten den enes eller den andens Ejendom for at faa Vejforholdene ordnet saaledes, som vi ønsker dem, men vedkommende Lodsejere forlanger en ganske urimelig Pris for at afgive et saadant ret værdiløst Areal til Vejen. De har opdaget, at der her var en Mulighed for at plukke Statskassen og forsøger det paa en ganske ublufærdig Maade. For saadanne Tilfælde, forekommer det mig, var det

yderst betimeligt, om man havde en Bestemmelse i Loven, der gav Landbrugsmi-nisteren Ret til at ekspropriere efter almindelige Regler et saadant Areal, der er nødvendigt for at anlægge Veje. Meget ofte hænder det, at Præstegaardsjorderne ligger paa en saadan Maade, at vi skal ind over anden Mands Ejendom for at faa en ordentlig Udstykningsplan og ordentlige Vejforhold for Parcellerne, og hvor man, som her, benytter Situationen paa en ubillig Maade og forlanger mange Gange mere for Jordarealet, end det er værd, forekommer mig at tale stærkt for en saadan Ændring af Loven.

Dernæst har jeg et Par andre Ønsker angaaende denne Tillægslov. Det har vist sig og viser sig særlig stærkt i indeværende Aar, at det gjaldt om at faa fremmet Udstykningsarbejdet saa hurtigt som muligt. For indeværende Aar har Tidsfristerne været overordentlig korte, og man har maattet arbejde fuldstændig forceret for at faa det Arbejde gjort, som skulde gøres, inden Foraartiden kom. Jeg kan i denne Forbindelse gøre opmærksom paa, at vi fik den Opgave at skulle udstykke 3 000 Tønder Land Præstegaardsjord rundt om i hele Landet, ca. 1 000 Tønder Land Statsjord i Hornsherred og Odsherred foruden at skulle ordne Rammerne for hele Lovens Administration, og vi skulde gøre det Arbejde paa 2½ Maaned. Men for at det kunde ske, maatte Udstykningsarbejdet foregaa saa hurtigt som muligt, og særlig var det af overordentlig stor Betydning, at Adkomstdokumenterne var klare til Tinglæsning uden Retsanmærkninger, at Jordens Udstykning var fuldt tilendebragt saaledes, at Vurderingsmyndighederne kunde foretage deres Arbejde rettidigt og hele Sagen foregaa uden Forhindringer. Det vilde derfor være betimeligt, at man, for de Arealers Vedkommende, som hører ind under denne Lov, fik Tilladelse til at se bort fra eller undlade at indhente Sogneraadens Erklæringer om de Udstykninger, der efter denne Lov bliver foretaget af de offentlige Myndigheder. Jeg kan ikke indse, at det paa nogen Maade kan være krænkende for de kommunale Myndigheder, at de ikke bliver spurgt til Raads her, thi Udstykningerne foregaa i det praktiske Liv paa den Maade, at Statens Jordlovsudvalg, under Samraad og i Samarbejde med Amtskommissionerne og Udstykningsforeningerne, planlægger Udstykningerne. Naar Planen er approberet, bliver Jorden fordelt ude i Marken ved Forde-